Први акциони план Националног програма заштите животне средине¹

Како је и наведено у Националном програму заштите животне средине (поглавље 10), "спровођење Програма захтева знатно више уложеног напора него припрема документа и управљање процесом припреме. За спровођење програма потребно је више имплементационих аранжмана. Искуство европских земаља је показало да одсуство оваквих аранжмана чини националне стратегије неспроводивим". Указано је у самом документу "да су следеће мере од критичне важности за успешно спровођење Програма:

- формулисање Националног акционог плана заштите животне средине;
- институционализација Програма;
- финансирање;
- праћење и извештавање о напретку;
- процена, ревизија и ажурирање.

Национални акциони план заштите животне средине је кључни механизам за спровођење Програма. У Акционом плану се развијају циљеви политике Програма у сетове активности који се састоје од директних прописа, њиховог спровођења, економских инструмената, планирања, мониторинга, капиталних инвестиција, обуке и образовања, и др. Сетови активности користе ефекат синергије за постизање циљева животне средине на исплатив и кохерентан начин. Акциони план се формулише за краткорочни период од 5 година. Он се представља у форми матрице која дефинише врсту интервенције, очекиване резултате, институције које ће спроводити одређену акцију, временске оквире, статус и извор финансирања."

Наведено је и да је "Акциони план формулисан паралелно са Програмом и његово усвајање од стране Владе ће уследити после усвајања Програма", што није учињено до данас (више од 4 године од усвајања Програма).

У овом уводном делу треба истаћи да израда овог **Првог акционог плана Националног програма заштите животне средине,** према пројектном задатку по коме се ради овај акциони план, не укључује економске инструменте и аспект финансирања за постизање циљева, праћење и извештавање о напретку, као и ревизију и ажурирање.

Предложене мере/активности - су усклађене са НПАА ^{3} документом, који је Влада РС усвојила за период 2014-2018 ^{2} . Краткорочни циљеви за период 2010-2014 су ревидовани, и дата је препорука да ли остају и даље као циљеви за период 2015-2019, тј додају се средњорочним циљевима.

Усвајање и имплементација овог Акционог плана представља подршку европским интеграцијама Србије у сектору животне средине и климатских промена.

Према самом Националном програму заштите животне средине, Акциони план треба да се формулише сваких пет година. С обзиром на реалну ситуацију да је ово Први акциони план који се доноси после 4 године од усвајања Програма, сугерише се да се након две године од усвајања овог акционог плана направи Извештај о спровођењу Националног програма заштите животне средине, и иновирају циљеви и мере спровођења, са фокусом на даље усаглашавање са

1

¹ Узимајући у обзир Методологију која је усвојена у оквиру "Inception Report" пројекта и консултација са члановима Радне групе у јулу 2014. године:

² Напомена/статус циља - коришћени подаци из Progress monitoring извештаја за 2013. годину, који се односе на самопроцену транспозиције Директива у периоду март 2012-април 2013;

³ НПАА-Национални програм за усвајање правних тековина EУ

Седмим акционим програмом Европске Уније и актуелним стратешким усмерењима ЕУ у сектору животне средине.

Овај Први акциони план Националног програма заштите животне средине је након партиципативне анализе ситуације са представницима надлежног министарства и заинтересованих органа, структуиран у следеће целине:

1. Тематски приоритет заштите, очувања и повећања природног капитала
1.1. Вода
1.2. Ваздух
1.3. Биодиверзитет
1.4. Заштита земљишта
1.5. Шуме
1.6. Рибљи фонд
2. Тематски приоритет претварања у ресурсно ефикасно, зелено и конкурентно
друштво са ниским нивоом емисија угљендиоксида
2.1. Отпад
2.2. Индустрија
2.2.1. Индустрија
2.2.2. Заштита од хемијских удеса
2.2.3. Пољопривреда
2.2.4. Транспорт
2.3. Климатско-енергетски пакет
2.3.1.Климатске промене
2.3.2Енергетика
2.3.3.Рударство
. Тематски приоритет заштите грађана од притисака и опасности повезаних са
животном средином за њихово здравље и благостање
3.1. Хемикалије
3.2. Бука
3.3. Јонизујуће и нејонизујуће зрачење
3.4. Вода за пиће и купање
. Остале потребне активности

1.Тематски приоритет заштите, очувања и повећања природног капитала

1.1.Вода

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Донети стратешки оквир о заштити и одрживом коришћењу вода	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Завршетак и усвајање Стратегије управљања водама на територији Републике Србије	Министарство пољопривреде и заштите животне средине, МПЗЖС	2015
		Усвајање Плана управљања водама за слив реке Дунав	Републичка дирекција за воде	2017
		Усвајање плана заштите вода од загађивања		
		Развој индикатора за праћење реализације/ успешности		
		Дефинисање/редефин исање реалних рокова и разлога у имплементацији плана, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27		
Отклонити преклапање надлежности у областима управљања водама и заштите вода и побољшана међуинституционална координација у области вода	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Усвајање Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места са јасним описом послова везано за надлежности у области вода Развој индикатора за	МПЗЖС Републичка дирекција за воде Сектор за заштиту природе – Одељење за заштиту вода	2015
		Развој индикатора за праћење реализације/ успешности		

Ускладити националне прописе о интегралном управљању водама са Оквирном Директивом 2000/60/E3 о водама (WFD)	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Завршетак и усвајање Стратегије управљања водама Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Републичка дирекција за воде	2017
Увести стандарде за квалитет ефлуента према Директиви о пречишћавању градских комуналних отпадних вода 91/271/EE3 (UWWD) до краја 2011. године	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Припрема и усвајање измена и допуна Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС", бр. 67/2011 и 48/2012) Усвајање техничких стандарда Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Републичка дирекција за воде	2018
Ускладити националне прописе са другим директивама везаним за воде (Директива о поплавама 2007/60/E3 - FD, Директива 2006/118/EE3 - GW, и друге)	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Усвајање Плана усклађивања Развој индикатора за праћење реализације/успешнос ти	МПЗЖС Републичка дирекција за воде Сектор за заштиту животне средине Министарство здравља	2017
Донети Стратегију мониторинга површинских и подземних вода у Републици Србији и акционог плана	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Припрема и усвајање Уредбе о програму мониторинга статуса вода (сваке године) Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Републичка дирекција за воде Агенција за заштиту животне средине и РХМЗ	2016
Транспозиција Директива о нитратима 91/676/EE3 - ND	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Усвајање Плана заштите вода Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Републичка дирекција за воде	2019
Дефинисати зоне заштите свих налазишта подземних вода као и акумулација	Краткорочни циљ за период 2010-2014, који није испуњен, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Усвајање Правилника о начину одређивања, одржавања и коришћења зона санитарне заштите изворишта за	МПЗЖС Републичка дирекција за воде Министарство	2015

		снабдевање водом за пиће Дефинисати зоне заштите свих изворишта подземних вода као и акумулација које се користе за водоснабдевање Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	здравља	2019
Донети стратегију за геолошка истраживања подземних вода	Краткорочни циљ за период 2010-2014, који није испуњен, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Доношење стратегије за геолошка истраживања подземних вода Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	Министарство рударства и енергетике МПЗЖС	2015
Израдити биланс резерви подземних вода за целокупну територију Републике Србије, на основу Елабората о резервама подземних вода у циљу одрживог коришћења налазишта подземних вода	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израђен биланс резерви подземних вода	Министарство рударства и енергетике МПЗЖС Републичка дирекција за воде	2016
Развити и надоградити Геолошки информациони система Србије - подсистем подземних вода у оквиру којег је биланс резерви.	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Развијен надограђен ГИС	Министарство рударства и енергетике МПЗЖС Републичка дирекција за воде	2017
Израдити регистар извора загађивања вода	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израдити-регистар извора загађивања вода	МПЗЖС Агенција за заштиту животне средине Републичка дирекција за воде	2016
Обезбедити адекватан третман, поновну употребу или одлагање муља	Средњорочни циљ за период 2015-2019	Ревидовати Стратегију управљања отпадом, у контексту управљања	мпзжс	2019

са уређаја за		муљевима		
пречишћавање отпадних вода		Припремити план управљања отпадним муљем		
		Развијати потребну инфраструктуру		
		Развој индикатора за праћење реализације/		
		успешности		
Обезбедити потребна инфраструктурна побољшања у сектору воде	Континуирани циљ	Даља изградња канализације за одвођење отпадних вода насеља Даља изградња атмосферске канализације Даља изградња канализационе мреже Даља ревитализација постојеће инфраструктуре - посебно црпних станица Даља изградња постројења за примарно и секундарно пречишћавање отпадних вода на идентификованим	МПЗЖС- Републичка дирекција за воде Локална самоуправа Према пројектној документацији	2019
		локација Даља санација и реконструкција постојећих постројења за пречишћавање отпадних вода у великим насељима Даља изградња постројења за третман муља са уређаја за пречишћавање отпадних вода		
		Даље унапређење постојеће инфраструктуре, како за -припрему воде за пиће тако и дистрибутивне мреже у насељима Изграђена мрежа за дистрибуцију воде и постројења за		

припрему воде за пиће на угроженим местима у руралним областима

1.2.Ваздух

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Усвојена Стратегија заштите ваздуха и њеног акционог плана	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Прикупљање података и припрема подлоге за израду Стратегије заштите ваздуха Завршетак и усвајање Стратегије заштите ваздуха Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Дефинисани реални рокови и разлози у имплементацији стратегије, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27	МПЗЖС	2015
Усклађени национални прописи који се односе на захтеве и мониторинг квалитета ваздуха и емисије у ваздух са законодавством ЕУ	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Направљен План за усклађивање Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Агенција за заштиту животне средине	2015
Дефинисане зоне и агломерације, припремљени планови квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама у којима је ваздух треће категорије у	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Делимично урађено	Усвојени Планови квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама у којима је ваздух треће категорије у складу са Законом о заштити	Јединице локалне самоуправе МПЗЖС Агенција за заштиту животне	2017

складу са Законом о заштити ваздуха		ваздуха, Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	средине	
Унапређен програм мониторинга и процене квалитета ваздуха	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Усвојен унапређен програм мониторинга Развој индикатора за праћење реализације/ упспешности програма мониторинга и процене квалитета ваздуха	МПЗЖС Агенција за заштиту животне средине	2016
Израђен регистар извора загађивања ваздуха и биланса емисија, као и инвентар гасова са ефектом стаклене баште и ненамерно испуштених ПОП-с (POPs) хемикалија	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Унапређење регистра извора загађивања ваздуха и биланса емисија, Израда инвентара гасова са ефектом стаклене баште и ненамерно испуштених ПОП-с (POPs) хемикалија	Агенција за заштиту животне средине	2016
Израђен план постепеног искључивања из употребе НСFС хлорофлуорованиху гљоводоника	Краткорочни циљ за период 2010-2014, План је усвојен Реализација активности плана остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Спровођење активности утврђених планом, са којима ће се до 2020. године смањити потрошња НСГС за 35 % у односу на базну потрошњу Развој индикатора за праћење реализације/ успешности плана	МПЗЖС Агенција за заштиту животне средине	2019
Спроведени акциони планови за побољшање квалитета ваздуха у подручјима где је ниво загађујућих материја већи од прописаних граничних вредности у складу са Законом о заштити ваздуха	Средњорочни циљ за период 2015-2019	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности планова	МПЗЖС Јединице локалне самоуправе	2018

1.3. Биодиверзитет

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Донета Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара	Краткорочни циљ 2010- 2014 Испуњен	Донети акциони план за спровођење Стратегије Развој индикатора за праћење реализације/ успешности спровођења	МПЗЖС	2016
Повећана површина заштићених подручја	Краткорочни циљ 2010- 2014 Препорука да се пребаци у континуирани циљ	Донети план повећања површине заштићених подручја, у складу са прописима ЕУ и међународним уговорима које је земља ратификовала	МПЗЖС Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	2016/2020
	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Делимично испуњен, донети су Планови управљања заштићеним подручјима	Донети вишегодишњи план за финансирање заштите природе и одрживо коришћење биодиверзитета Развој индикатора за праћење реализације/ успешности и праћење спровођења Планова управљањазаштићеним подручјима, у складу са одредбама Закона о заштити природе	МПЗЖС	2016
Усклађени национални прописи у области заштите природе и биодиверзитета, са законодавством ЕУ и међународним конвенцијама	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Донети план усклађивања Развој индикатора за праћење реализације/ успешности и праћење спровођења Дефинисати/ редефинисати реално рокове и разлоге у имплементацији плана,	МПЗЖС Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	2017/2019

		ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27 Успоставити еколошку мрежу укључујући еколошки значајна подручја од националног и међународног значаја, Натура 2000)		
		Доношење Закона о изменама и допунама Закона о заштити природе и релевантних подзаконских аката		
Усклађени планови управљања заштићеним подручјима у складу са Законом о заштити природе	Краткорочни циљ 2010- 2014 испуњен	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности и праћење спровођења планова	МПЗЖС Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	2015
Унапређен капацитет управљача заштићених подручја	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Подршка унапређењу капацитета Развој индикатора за праћење капацитета, праћење спровођења планова	МПЗЖС Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	2018
Израђен Извештај о стању природе у Републици Србији	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израдити Извештај о стању природе у Републици Србији	МПЗЖС Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	2015
Донета Стретегија заштите природе и природних вредности	Краткорочни циљ 2010- 2014 Испуњен, није потребно донети ову стратегиј		МПЗЖС	2015
Донет Прогам заштите природе	Краткорочни циљ 2010- 2014	Донети програме заштите природе, у складу са стратешким документима	Покрајина, региони, општине	2016
Израђена Национална стратегија за	Краткорочни циљ 2010- 2014	Ревидирати Стратегију биолошке разноврсности у складу	МПЗЖС	2015

очување биодиверзитета/геод иверзитета	2011. године донета Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период 2011-2018	са Стратешким планом 2011-2020 Конвенције о биолошкој разноврсности		
Израђен попис биодиверзитета, посебно пописа угрожених екосистема и станишта ретких и ендемичних врста	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израдити црвену књигу фауне и ажурирати црвену листу флоре	МПЗЖС Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	2016
Успостављен мониторинг компоненти биодиверзитета и природе	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Успоставити мониторинг врста и нихових_станишта и типова станишта и утицаја активности на статус врста и станишта у контексту мониторинга еколошке мреже.	МПЗЖС Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	2017
Спровођење ефективних мера за контролу уношења ГМО	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности и праћење спровођења мера предвиђених Стратегијом биолошке разноврсности	МПЗЖС	2017
Унапређена заштита аутохтоних врста и заустављање уношења алохтоних – инванзивних врста	Континуиран Циљ за период 2010-2019	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности спровођења заштите аутохтоних врста	МПЗЖС Завод за заштиту природе	2019
Унапређена заштита и очување строго заштићених и заштићених дивљих врста	Континуиран Циљ за период 2010-2019	Развој индикатора за праћење стања заштите и очувања строго заштићених и заштићених дивљих врста предузимањем мера и активности на управљању њиховим популацијама	МПЗЖС Завод за заштиту природе	2019
Унапређена заштита и одрживо коришћење дивљих биљних и животињских врста и гљива	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности заштите и одрживог коришћења дивљих биљних и животињских врста и гљива које су под контролом сакупљања	МПЗЖС Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	2019

	T.	T	T	T
Успостављена заштита и очување миграторних врста	Краткорочни циљ за период 2010-2014, испуњено Континуиран Циљ за период 2010-2019	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности заштите и очувања миграторних врста	МПЗЖС Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	2019
Успостављен интензивнији мониторинг у природи	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Развој индикатора за успостављање интензивнијег мониторинга у природи	Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	2019
Успостављање еко коридора за фрагмрнтисане фрагилне екосистеме	Континуиран Циљ за период 2010-2019		МПЗЖС Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	
Развој еколошке мреже у складу са међународним стандардима	Континуиран циљ за период 2010-2019	Успоставити еколошку мрежу у Републици Србији укључујући еколошки значајна подручја од националног и међународног значаја (Емералд и Натура 2000) и еколошке коридоре од националног и међународног значаја. Развити систем управљања еколошком мрежом и еколошким коридорима на основу Уредбе о еколошкој мрежи Израдити смеринице за управљање и израду планова управљања за еколошку мрежу и интегрисање са плановима заштићених подручја тамо где се преклапају делови еколошке мреже и заштићених подручја	МПЗЖС Завод за заштиту природе Србије Покрајински завод за заштиту природе	
		Развити план имплементације ЕУ Директива за станишта и птице (натура 2000)		

1.4.Заштита земљишта

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Усклађени национални прописи из области заштите земљишта са законодавством ЕУ	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израдити план усклађивања Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Дефинисати/редефинис ати реално рокове и разлоге у имплементацији плана,	МПЗЖС	2015
		ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27		
Успостављен катастар клизишта и нестабилних падина Републике Србије за већи део територије и карта осетљивости терена са аспекта стабилности	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Успостављен катастар и формулисана карта осетљивости терена	МПЗЖС Агенција за заштиту животне средине	2016
Успостављен програм системског праћења квалитета земљишта и формирана база података о стању земљишта урбаних средина	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Успостављен програм и база података	МПЗЖС Агенција за заштиту животне средине	2019
Укључивање у програм Европске комисије на развоју мултификационог информационог система о земљишту	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Укључени у програм	МПЗЖС Агенција за заштиту животне средине	2016

Донети стандарди квалитета за не пољопривредно – индустријско земљиште	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израдити и усвојити стандарде квалитета за не пољопривредно — индустријско земљиште	МПЗЖС	2019
Формирана листа локација са статусом посебно угрожене животне средине статусом угрожене животне средине и утврђени приоритети за санацију и ремедијацију на 20% територије РС	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Ревидована Уредба о одређивању критеријума за одређивање статуса угрожене животне средине и приоритета за санацију и ремедијацију Формирана листа локација	МПЗЖС	2017
Израђена дугорочна стратегија и акциони планови и програм за управљања сушом, деградацијом и дезертификацијом земљишта	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израђена и усвојена Стратегија Развој индикатора за праћење реализације/ успешности спровођења	МПЗЖС Републичка дирекција за воде	2018
Стратегија о очувању геодиверзитета	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Направити анализу да ли су потребни стратешки правци очувања геодиверзитета укључени у усвојеној Националној стратегији одрживог коришћења природних ресурса и добара	Министарство рударства и енергетике	2015

1.5. Шуме

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск и одредниц а до када мера треба да се реализује
Усклађени национални прописи у области шума са законодавством ЕУ и међународним конвенцијама	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израдити план усклађивања Дефинисати/ реални рокове и разлоге у имплементацији плана, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27	МПЗЖС Управа за шуме Остала надлежна министарства (за трговину, привреду)	2015
Израђени планови пошумљавања за подручја са ниском пошумљености	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израдити планове	МПЗЖС Управа за шуме Покрајина, региони, општине	2018
Усклађени национални прописи у области ловства са законодавством ЕУ и међународним конвенцијама	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Донети план усклађивања	МПЗЖС Управа за шуме Остала надлежна министарства (за трговину, привреду)	2016

1.6. Рибљи фонд

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Усвојена докумената предвиђена Законом о заштити и	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израдити листу потребних докумената, урадити их и усвојити	МПЗЖС	2019

одрживом коришћењу рибљег фонда				
Извршена ревизија установљених рибарских подручја уз стручно мишљење Завода за заштиту природе	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Извршити ревизију и усвојити одговарајућу Уредбу	МПЗЖС Завод за заштиту природе	2015
Одрживо користити и управљати рибљим фондом	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Дефинисати/редефинис ати реално рокове и разлоге у имплементацији плана одрживог коришћења рибљег фонда, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27	МПЗЖС Завод за заштиту природе	2017

2. Тематски приоритет претварања у ресурсно ефикасно, зелено и конкурентно друштво са ниским нивоом емисија угљендиоксида

2.1.Отпад

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Усклађени национални прописи из области управљања отпадом са законодавством ЕУ	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Делимично испуњено	Инсистирати на табелама усаглашености, посебно измена и допуна закона, са законодавством ЕУ Ревидирирати/иновират и Националну стратегију управљања отпадом, у складу са актуелним смерницама ЕУ Припремити Национални план управљања отпадом Дефинисати/редефинис ати реално рокове и разлоге у имплементацији плана, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27	МПЗЖС ПСГУЗЖС Покрајински секретаријат за градитељство, урбанизам и заштиту животне средине	2016 2016 2017
Развијени регионални и локални планови управљања отпадом	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Делимично испуњено	Припремити Национални, регионалне и локалне планове управљања отпадом, у складу са актуелним прописима ЕУ	МПЗЖС Покрајина, региони, Локалне самоуправе	2017
Повећан број становника обухваћених системом сакупљања отпада на 75%	Краткорочни циљ за период 2010-2014. Испуњено	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности спровођења	МПЗЖС ПСГУЖС	

			l	1
Успостављен национални капацитет за третман опасног отпада	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Изградити постројење и систем	МПЗЖС	2019
Унапређен систем управљања посебним токовима отпада (отпадним гумама, отпадним уљима,	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Унапредити систем унапређивањем законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ	МПЗЖС ПСГУЖС	2019
отпадним возилима, отпадним батеријама и акумулаторима)		Развој индикатора за праћење реализације/ успешности		
Повећати стопе поновног искоришћења и рециклаже амбалажног отпада (стакло, папир/картон, метал, пластика и дрво) на 25% од његове количине	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Делимично испуњено	Унапредити систем унапређивањем законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	мпзжс псгужс	2019
Извршена детаљна геолошка, инжењерскогеолошка и хидрогеолошка истраживања за микролокације комуналног и опасног отпада	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Делимично испуњено	Унапредити систем унапређивањем законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ, са посебним акцентом на примену, а у вези услова неопходности геолошких, инжењерскогеолошких и хидрогеолошких и хидрогеолошких истраживања за микролокације за поступање са комуналним и опасним отпадом Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС ПСГУЖС	2019
Развијен информациони систем управљања отпада	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Делимично испуњено	Унапредити систем унапређивањем законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ, са посебним акцентом на квалитет и веродостојност података у информационом систему	МПЗЖС Агенција за заштиту животне средине	2016

	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности		
Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Припремити и усвојити програм Унапредити систем унапређивањем законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС	2017
Средњорочни циљ 2015-2019	Унапредити операционе планове у складу са стратешким препорукама за поступање са ПОП-с хемикалијама ³ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС	2019
Средњорочни циљ 2015-2019	Припремити и усвојити програм рециклаже појединих врста индустријског отпада (јонска смола, минерална вуна, пепео итд) Унапредити систем унапређивањем законског оквира	МПЗЖС	2019
	усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности		
Краткорочни и средњорочни циљ	Модернизација постојеће инфраструктуре за сакупљање и транспорт отпада.	Према пројектној документацији	2019
	Изградња трансфер станица за опслуживање регионалних центара за управљање отпадом		
	период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Средњорочни циљ 2015-2019 Средњорочни циљ 2015-2019	Припремити и усвојити програм Унапредити систем унапрефивањем законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Средњорочни циљ 2015-2019 Средњорочни циљ 2015-2019 Припремити и усвојити програм Унапредити систем унапрефивањем законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за прађење реализације/ успешности Унапредити операционе планове у складу са стратешким препорукама за поступање са ПОП-с хемикалијама³ Развој индикатора за прађење реализације/ успешности Припремити и усвојити програм рециклаже појединих врста индустријског отпада (јонска смола, минерална вуна, пепео итд) Унапредити систем унапређивањем законодавством ЕУ Развој индикатора за прађење реализације/ успешности Краткорочни и средњорочни циљ Модернизација постојеће инфраструктуре за сакупљање и транспорт отпада. Изградња трансфер станица за опслуживање регионалних центара за	Припремити и усвојити програм Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Средњорочни циљ 2015-2019 Краткорочни циљ 2015-2019 Средњорочни циљ 2015-2019 Средњорочни циљ 2015-2019 Средњорочни циљ 2015-2019 Краткорочни циљ 2015-2019 Средњорочни циљ 2015-2019 Средњорочни циљ 2015-2019 Средњорочни циљ 2015-2019 Средњорочни циљ 2015-2019 Припремити и усвојити програм рециклаже појединих врста индустријског отпада (јонска смола, минерална вуна, пепео итд.) Унапредити систем унапређивањем законского оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Краткорочни и средњорочни циљ Модернизација постојеће инфраструктуре за сакупљање и транспорт отпада. Изградња трансфер станица за опслуживање регионалних центара за управљање отпадом

-

³ У току је пројекат "Ажурирање Националног имплементационог плана за спровођење Стокхолмске конвенције о дуготрајним органским загађујућим супстанцама (POPs)" подржан од УНИДО

стратешки планираних регионалних центара за управљање отпадом за најмање 50% становништва и контролисано затварање, санација и рекултивација постојећих сметлишта која представљају највећи ризик по животну средину и здравље људи Даље формирање стратешки планираних одвојених центара за сакупљање рециклажног отпада и објекте за складиштење у неколико огледних градова Унапредити индустријске капацитете за рециклажу Побољшање производне ефикасности у индустријским постројењима како би се отпад смањио на минимум и спровела поновна употреба или рециклажа индустријског отпада Изградња постројења за физичко-хемијски третман неорганског индустријског отпада и депоније за одлагање остатака након третмана Набавка опреме за сакупљање и складиштење и возила за транспорт раздвојеног органског индустријског и медицинског отпада Изградња стратешки планиране спалионице (инсинератора) за органски индустријски

и медицински опасни отпад и изградња депоније за одлагање

остатака након третмана Набавка стратешки планиране опреме за третман отпада помоћу аутоклава и микроталаса у изолованим и удаљеним местима која немају поуздану инфраструктуру за транспорт Изградња трајног складишта за радиоактивни отпад Изградња стратешки планираних регионалних постројења за сортирање и рециклажу амбалажног отпада Изградња стратешки планираних регионалних центара за третман возила на крају употребног века Изградња стратешки планираних регионалних постројења за сортирање и рециклажу електричног и електронског отпада Изградња стратешки планираних постројења за компостирање зеленог и отпада са јавних површина у највећим градовима

2.2. Индустрија

2.2.1. Индустрија

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Смањена емисија у ваздух СО ₂ , NО _х , VOC, РАН, суспендованих честица и других загађујућих материја у постојећим ІРРС индустријским постројењима која не задовољавају ЕУ стандарде у складу са Програмом мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима	Континуирани циљ 2010-2019	Развој индикатора за праћење и праћење реализације/ успешности Програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима Дефинисати/редефинисати реално рокове и разлоге у имплементацији Плана, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27	МПЗЖС ПСГУЖС Индустрија, Привредна Комора Србије (ПКС)	2016
Повећан степен пречишћавања индустријских отпадних вода	Континуирани циљ 2010-2019	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС ПСГУЖС Индустрија, ПКС	2018
Уведена чистија производња и систем управљања заштитом животне средине (ЕМАС) у бројна индустријска постројења	Континуирани циљ 2010-2019	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС ПСГУЖС Индустрија, ПКС	2016
Примена одрживог система управљања енергијом	Континуирани циљ 2010-2019	Унапредити систем унапређивањем законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	Министарство енергетике МПЗЖС ПСГУЖС	2018

		1		
Имплементиран интегрисани систем дозвола за индустријска постројења у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине	Континуирани циљ 2010-2019	Унапредити систем унапређивањем законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ (IPPC директива је прерасла у ЕУ у директиву о индустријским емисијама) Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС ПСГУЖС	2018
Управљање отпадом у складу са прописима	Континуирани циљ 2010-2019	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Реализација активности из поглавља 2.3	МПЗЖС ПСГУЖС	2017
Ремедијација контаминираног земљишта у индустријским комплексима	Континуирани циљ 2010-2019	Направити план ремедијације Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС ПСГУЖС	2016
Повећана енергетска ефикасност и уштеда сировина у индустрији	Континуирани циљ 2010-2019	Унапредити систем унапређивањем законског оквира за енергетску ефикасност, усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	Министарство енергетике	2017
Обезбедити потребну инфраструктуру за побољшања у области индустрије	Краткорочни и средњорочни циљ	Модернизација постојеће инфраструктуре Даља модернизација производних технологија и изградња постројења за пречишћавање димних гасова Фаворизовање и увођење технологија прихватљивијих за	Према пројектној документацији	2019

животну средину
Даља реконструкција свих постојећих постројења за пречишћавање отпадних вода из индустрије
Даља изградња нових постројења за пречишћавање отпадних вода из индустрије која имају највећи утицај на реципијент

2.2.2. Заштита од хемијских удеса

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Потпуно усклађени национални прописи из области заштите од удеса у индустрији и транспорту унутар комплекса (у складу са СЕВЕСО директивом) са законодавством ЕУ	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27	МПЗЖС МУП МГСИ Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре	2017
Ратификоване важне међународне конвенције које се односе на удесе	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Припремити и усвојити измену Закона о потврђивању Конвенције о прекограничним ефектима индустријских удеса	МПЗЖС МУП	2016
Развијени капацитети за спровођење националних прописа у области заштите од удеса са високим нивоом знања и оствареном комуникацијом са привредним секторима и другим надлежним органима	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Едукација и јачање капацитета за спровођење националних прописа у области заштите од удеса на свим нивоима Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС МУП	2018
Успостављен и развијен информациони систем за заштиту од удеса у оквиру Сектора за ванредне ситуације	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Информациони систем за заштиту од удеса у оквиру Сектора за ванредне ситуације	МУП	2017

2.2.3. Пољопривреда

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Развијање свести пољопривредних произвођача у области животне средине развојем и промоцијом кодекса добре пољопривредне праксе;	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	План промоције кодекса добре пољопривредне праксе Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС	2016
Утврђен национални сет индикатора за праћење утицаја пољопривреде на животну средину	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Припрема и усвајање Уредбе о индикаторима за праћење утицаја пољопривреде на животну средину Праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Агенција	2017
Повећан степен усклађености националних прописа из области пољопривреде тековинама ЕУ	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Дефинисати/редефинисати реално рокове и разлоге у имплементацији, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27	МПЗЖС	2017
Успостављена евиденција врста и количина употребљених ђубрива и средстава за заштиту биља	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Успоставити евиденцију Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС	2017
Успостављена	Краткорочни циљ за	Успоставити	МПЗЖС	2016

евиденција површина на којима се обавља органска пољопривреда	период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	евиденцију Развој индикатора за праћење реализације/ успешности		
Израђен биланс нутријената	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израдити биланс Направити план активности, усмерен на усаглашавање са прописима ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Републичка дирекција за воде	2015 2016 2017
Идентификована подручја под ризиком за загађење земљишта и подземних вода средствима за заштиту биља и ђубривима	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Идентификовати подручја Направити план активности, усмерен на усаглашавање са прописима ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Републичка дирекција за воде	2015 2016 2017
Унапређено праћење бонитета земљишта	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Направити план активности за унапређено праћење бонитета земљишта, усмерен на усаглашавање са прописима ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС	2015
Контролисана промена намене пољопривредног земљишта	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Направити критеријуме за промену намене пољопривредног земљишта и резултујућу Уредбу Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС	2015
Спровођење мониторинга земљишта и вода	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Агенција за заштиту животне средине	2017

Подизање ветрозаштитних појасева ради спречавања еолске ерозије пољопривредног земљишта	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Направити план активности за за подизање ветрозаштитних појасева, усмерен на усаглашавање са прописима ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС	2016
Извршена процена резерве органске материје у земљишту и развијен индикатор за праћење њеног садржаја	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Направити процену резерве органске материје у земљишту и развити индикаторе за праћење њеног садржаја	МПЗЖС	2015
Мапиране високовредне пољопривредне површине са аспекта биодиверзитета у циљу њихове заштите	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Мапирати високовредне пољопривредне површине са аспекта биодиверзитета у циљу њихове заштите	МПЗЖС	2015
		Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за		2017
		праћење реализације/ успешности		
Рестаурација и одржавање традиционалних пољопривредних предела	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Направити план рестаурације и одржавање традиционалних пољопривредних предела	МПЗЖС	2016
		Развој индикатора за праћење реализације/ успешности		2017
Организовати пољопривредне активности у областима које су идентификоване као осетљиве на загађење нитратима у складу са Директивом 91/676/EE3 и у заштићеним природним добрима	Средњорочни циљ 2015-2019	Направити и усвојити методологију за организовање пољопривредне активности у областима које су идентификоване као осетљиве на загађење нитратима у складу са Директивом 91/676/EE3 и у заштићеним природним добрима, у складу са прописима	МПЗЖС	2017

		ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности		2018
Контролисати пољопривредну производњу у заштићеним природним добрима	Средњорочни циљ 2015-2019	Направити и усвојити методологију за контролисање пољопривредне производње у заштићеним природним добрима	МПЗЖС	2015
		Развој индикатора за праћење реализације/ успешности		2016
Увести граничне вредности за количину тешких метала у пољопривредном земљишту и канализационом муљу који се користи за пољопривреду према Директиви 86/278/EE3	Средњорочни циљ 2015-2019	Донети правилник о граничним вредностима за количину тешких метала у пољопривредном земљишту и канализационом муљу који се користи за пољопривреду према Директиви 86/278/EE3	МПЗЖС	2016
Обезбедити потребна инфраструктурна побољшања у области пољопривреде	Краткорочни и средњорочни циљ	Даља изградња постројења за пречишћавање отпадних вода са сточних фарми и складиштење и прераду стајњака	Према пројектној документацији	2019

2.2.4. Транспорт

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Израђена заштита од буке на аутопутевима	Средњорочни циљ 2015-2019	Израђена заштита од буке на аутопутевима на местима која пролазе кроз градска језгра Развој индикатора за праћење реализације/ учинка	МПЗЖС Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре Локална самоуправа ЈП Путеви Србије	2018
Контрола аерозагађења на великим раскреницама у градовима	Средњорочни циљ 2015-2019	Направити план контроле аерозагађења на великим раскрсницама у градовима Развој индикатора за праћење реализације/ учинка	МПЗЖС Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре	2018
Уграђени нови материјали у путеве	Средњорочни циљ 2015-2019	Направити план уградње нових материјала у путеве Усагласити наше законодавство са стандардима и директивама ЕУ у овој области Развој индикатора за праћење реализације/ учинка	Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре	2018
Уградити захтеве заштите животне средине у сектор саобраћаја	Средњорочни циљ 2015-2019	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Промовисати	Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре МПЗЖС	2019

		модалитете саобраћаја прихватљивије за животну средину Дефинисати/редефинис ати реално рокове и разлоге у имплементацији Плана, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27		
Обезбедити потребна инфраструктурна побољшања у области саобраћаја	Краткорочни циљ	Изградња обилазнице око Београда и другим већим градовима на најугроженијим локацијама Локална путна мрежа и побољшање саобраћаја у Београду и на најугроженијим локацијама, великим насељима Даља набавка нових аутобуса, трамваја и тролејбуса; даља модернизација возног парка јавног превоза кроз еколошки прихватљива возила, Даља изградња аутопунилишта на природни и течни нафтни гас Унапређење, односно замена цистерни за превоз нафте и бензина Дефинисање места која би представљала пријемне станице за прихватање бродског отпада (лука, пристаниште, понтон), односно изградња терминала са пратећом инфраструктуром за прихватање, удаљавање и третман бродског опасног отпада који настаје при експлоатацији пловила на мрежи пловних путева Р.Србије (минимум 2 на Дунаву, 1 на Сави и 1 на Тиси, према Предлогу	МГСИ МПЗЖС Локална самоуправа ЈП Путеви Србије Према пројектној документацији	2019

стратегије развоја водног саобраћаја 2015-2025)
Изградња инфраструктуре која подржава одрживије модалитете транспорта (железница, бициклистичке стазе, др)

2.3. Климатско-енергетски пакет

2.3.1. Климатске промене

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Израђена релевантна национална стретешка и планска документа у области климатских промена, и питања климатских промена укључена у друге секторске политике	Краткорочни, средњорочни циљ	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Израда Националне стратегије борбе против климатских промена са акционим планом Развој индикатора за праћење реализације/	МПЗЖС	2019
		успешности Дефинисати/редефинис ати реално рокове и разлоге у имплементацији, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27		
Успостављен инвентар гасова са ефектом стаклене баште	Иницијално успостављен	Усвојити неопходна подзаконска акта за системско прикупљање података неопходних за израду инвентара гасова са ефектом стаклене баште	МПЗЖС Агенција	2017
Израђена Иницијална национална комуникација Републике Србије, и изграђени капацитети за израду даљих извештаја Републике Србије према UNFCCC	Делимично испуњено, иницијална национална комуникација усвојена, у току је израда Друге националне комуникације и Првог двогодишњег извештаја према Оквирној конвенцији	Направити план за побољшање капацитета за израду даљих извештаја Републике Србије према UNFCCC Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Агенција	2016

	УН о промени климе			
Транспонована и извршена припрема за спровођење Директиве о трговини емисијама, односно пакета прописа о клими и енергетици ЕУ	Средњорочан план	.Транспоновати и извршити припрему за спровођење Директиве о трговини емисијама, односно пакета прописа о клими и енергетици ЕУ	МПЗЖС Министарство енергетике	2017
Развијени стручни и административни капацитети за ефикасно спровођење националне политике борбе против климатских промена, међународних обавеза, и спровођење прописа из ове области, усаглашених са релевантним прописима ЕУ, укључујући капацитете индустрије и других релевантних субјеката	Средњорочни план	Направити План за развој административних капацитета Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС	2017

2.3.2. Енергетика

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Доношење закона о рационалној употреби енергије и пратеће подзаконске регулативе	Краткорочни циљ 2010-2014 Испуњено – усвојен Закон о енергетској ефикасности	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	Министарство рударства и енергетике	2015
Оснивање фонда за енергетску ефикасност	Краткорочни циљ 2010-2014 Испуњено – формиран Фонд	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	Министарство рударства и енергетике	2015
Успостављање фискалних, царинских и других подстицаја за оне који примењују мере енергетске ефикасности	Краткорочни циљ 2010-2014, остаје циљ у периоду 2015-2019 Делимично испуњено	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	Министарство рударства и енергетике	2016
Успостављање система рационалног поступања енергијом (енергетски менаџмент)	Краткорочни циљ 2010-2014, остаје циљ у периоду 2015-2019 Делимично испуњено	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	Министарство рударства и енергетике	2015
Успостављање система енергетских ревизија у секторима потрошње енергије	Краткорочни циљ 2010-2014, остаје циљ у периоду 2015-2019	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	Министарство рударства и енергетике	2016
Смањен негативан утицај услед изливања нафте приликом насилног бушења или могућег акцидента на цевоводу уградњом оптичког кабла ради	Краткорочни циљ 2010-2014, остаје циљ у периоду 2015-2019	Уградњен оптички кабал ради вршењаконтинуалног мониторинга потенцијалних цурења Унапредити систем унапређивањем стратешког законског	Министарство рударства и енергетике	2016

вршењаконтинуалног мониторинга потенцијалних цурења		оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности		
Обезбедити потребна инфраструктурна побољшања у области енергетике	Краткорочни и средњорочни циљ	Унапређење или замена постојећих котлова, повећање енергетске ефикасности сагоревања у пећима	Према пројектној документацији	2019
		Унапређење, односно замена горионика (са ниским NO _x)		
		Унапређење, односно замена постојеће опреме за смањење и контролу честичног загађења		
		Увођење чистијих и ефикаснијих производних технологија		
		Развој локалних капацитета за искоришћење биомасе и производњу топлоте и електричне енергије, уз поштовање прописа животне средине		
		Изградња и ревитализација (укључујући проширење уградњом додатних агрегата и изградњом реверзибилних хидроелектрана) малих и средњих хидроелектрана, уз поштовање прописа животне средине		
		Проширити гасоводну мрежу за прикључење индустријских потрошача као и дистрибутивну за прикључење домаћинстава и мале привреде, уз поштовање прописа животне средине		
		Изградити постројења за одсумпоравање гасова, уз поштовање		

прописа животне средине

Изградити затворене системе за воду за хлађење и отпадне воде, уз поштовање прописа животне средине

Извршена ремедијација високо загађених земљишта у НИС Нови Сад, уз поштовање прописа животне средине

Складиште за привремено одлагање зауљене земље и опасног отпада у НИС Нови Сад и постројење за обраду зауљених отпадних вода у НИС Панчево, уз поштовање прописа животне средине

Реконструкција система за транспорт и одлагање летећег пепела, уз поштовање прописа животне средине

Одлагање летећег пепела у површинске копове рудника, уз поштовање прописа животне средине

Даља ревитализација свих постојећих постројења за пречишћавање отпадних вода, уз поштовање прописа животне средине

Даља изградња нових постројења за пречишћавање отпадних вода у енергетици уз поштовање прописа животне средине

Модернизација постојећих постројења за централно грејање (побољшање ефикасности сагоревања у пећима;

нова опрема за смањење и контролу загађења ваздуха)
Проширење топловодне дистрибутивне мреже за 180.000 становника
Проширење гасоводне дистрибутивне мреже за 400.000 становника

2.3.3. Рударство

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Завршене започете активности на ремедијацији и рекултивацији рудника на којима се више не изводе рударски радови	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Развој индикатора за праћење и праћење реализације/ успешности	Министарство рударства и енергетике МПЗЖС	2018
Спровођење техничких мера за спречавање загађења ваздуха, воде и земљишта, као и поступања са отпадом из рударских активности, у околини рударских објеката,	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС	2016
Успостављање и јачање мониторинга животне средине у околини свих активних рударских објеката	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Агенција за заштиту животне средине	2016

Обезбедити потребна инфраструктурна побољшања у области рударства	Краткорочни и средњорочни циљ	Ревитализација свих постојећих постројења за пречишћавање отпадних вода	Према пројектној документацији	2019
		Изградња нових постројења за пречишћавање отпадних вода из рударства		
		Реконструкција цевовода и колектора који се користе у облсти рударства		
		Стабилизација брана за јаловишта,, уз поштовање прописа из области вода и животне средине		
		Изградња дренажних система, уз поштовање прописа животне средине		

3. Тематски приоритет заштите грађана од притисака и опасности повезаних са животном средином по њихово здравље и благостање

3.1. Хемикалије

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Успостављен и унапређен систем управљања хемикалијама и биоцидним производима на територији Републике Србије на основу развијене регулативе, процедура и стандарда усклађених са ЕУ Acquis Communautaire	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Делимично испуњено	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Дефинисати реалне рокове и разлоге у имплементацији ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27 Јачање система управљања биоцидним производима у постојећем институционалном оквиру	МПЗЖС	2018
Развијени стручни и административни капацитети у Агенцији за хемикалије са високим нивоом професионалних знања, оствареном комуникацијом са клијентима и сарадњом са другим надлежним органима	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Агенција за хемикалије укинута 2012. године У оквиру МЕРЗ 2013. године формирано Одељење за хемикалије као носилац послова	Направити анализу институционалне ефикасности након укидања Агенције за хемикалије, анализу постојећих административних капацитета и предложити мере побољшања Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС	2016
Успостављен Интегрални регистар хемикалија који ће	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у	Континуално ажурирање базе података ИРХ	МПЗЖС	2018

омогућити формирање и константно ажурирање базе података о хемикалијама, биоцидним производима и средставима за заштиту биља на тржишту Р. Србије	периоду 2015-2019. Делимично испуњено	Успостављање механизма сарадње између релевантних институција у циљу размене података из базе ИРХ Развити могућност електронске доставе података за Регистар хемикалија Развој индикатора за праћење реализације/ успешности		
Успостављено адекватно информисање и едукација корисника хемикалија и биоцидних производа о њиховим опасним својствима и мерама за смањење ризика	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. Делимично испуњено	Направити план адекватног информисања и едукације у вези са хемикалијама Успостављање веб презентације националног информативног пулта за хемикалије и биоцидне производе Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС	2016

3.2. Бука

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Донети подзаконски прописи о заштити од буке у животној средини (ND – директива ЕУ која се односи на буку)	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Унапредити систем даљим развојем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Дефинисати/редефинисати реално рокове и разлоге у имплементацији, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27	МПЗЖС	2018
Унапређен мониторинг буке у животној средини	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Унапредити систем мониторинга усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС ЈЛС; ЈП Путеви Србије, ЈП Железнице Србије, Аеродром Београд Агенција за заштиту животне средине	2016
Одређене акустичне зоне у насељима и ван њих у оквиру Националног информационог система заштите животне средине за податке о буци са регистром значајних извора буке.	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019	Извршити акустичко зонирање на територијама ЈЛС где то није урађено Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС ЈЛС	2017

Израђен I круг стратешких карата буке	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Израдити стратешке карте буке, на основу претходно измењених прописа	МПЗЖС Локалне самоуправе_ ЈП Путеви Србије, ЈП Железнице Србије, Аеродром Београд	2018
Донети акциони планови за подручја обухваћена стратешким картама буке у складу са Директивом 2002/49/ЕЗ на основу стратешких карата буке	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Донети акционе планови за подручја обухваћена стратешким картама буке у складу са Директивом 2002/49/ЕЗ на основу стратешких карата буке Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Локалне самоуправе, ЈП Путеви Србије, ЈП Железнице Србије, Аеродром Београд	2019
Израда стратешких карата буке за насеља са преко 100.000 становника,главне путеве са обимом саобраћаја од преко 3 милиона возила годишње,железничке пруге са 30.000 возова годишње и мање	Средњорочни циљеви 2015 — 2019. године	Израдити стратешке карте буке за насеља са преко 100.000 становника,главне путеве са обимом саобраћаја од преко 3 милиона возила годишње,железничке пруге са 30.000 возова годишње и мање, и усвојити уредбу која их дефинише	МПЗЖС Локалне самоуправе	2018
Доношење акционих планова за подручја обухваћена стратешким картама буке у складу са Директивом 2002/49/ЕЗ на основу стратешких карата буке	Средњорочни циљеви 2015 — 2019. године	Донети акционе планове за подручја обухваћена стратешким картама буке у складу са Директивом 2002/49/ЕЗ на основу стратешких карата буке Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	МПЗЖС Локалне самоуправе	2019

3.3. Јонизујуће и нејонизујуће зрачење

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Інституција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Усклађени национални прописи са законодавством ЕУ и унапређени институционални капацитети за спровођење прописа у области заштите од јонизујућег и нејонизујућег зрачења	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Унапредити систем унапређивањем стратешког законског оквира усаглашеног са законодавством ЕУ Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Дефинисати/редефинисати реално рокове и разлоге у имплементацији, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27	Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије	2019
Изграђени капацитети Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Урадити извештај о капацитетима, са оценом испуњеношћу циља и предлогом мера	Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије	2016-
Донет Програм радијационе сигурности и безбедности, Програм нуклеарне сигурности и безбедности и Програм управљања радиоактивним отпадом;	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Донети Програм радијационе сигурности и безбедности, Програм нуклеарне сигурности и безбедности и Програм управљања радиоактивним отпадом;	Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије	2015
Модернизована и проширена мрежа мониторинга радиоактивности до 2012.године	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019.	Направити план модернизације и проширења мреже мониторинга радиоактивности и спровести активности	Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије	2017

	на реализацији плана	
	Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	

3.4. Вода за пиће и вода за купање

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Інституција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Пренети Директиву која дефинише квалитет воде намењен за људску потрошњу 98/83/ЕЗ у домаће законодавство	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. DWD транспонована 41%	Пренети Директиву о води за пиће потпуно у национално законодавство Развој индикатора за праћење реализације/ успешности Дефинисати реалне рокове и разлоге у имплементацији, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27	Министарство здравља МПЗЖС Републичка дирекција за воде	2016
Прилагођени стандарди за воду за пиће захтевима Директиве о води за пиће 98/83/ЕЗ	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. DWD транспонована 41%.	Донети стандарде Развој индикатора за праћење реализације/ успешности	Министарство здравља МПЗЖС Републичка дирекција за воде	2015
Преношење Директиве који дефинише квалитет воде намењене за купање 76/160/EE3	Краткорочни циљ за период 2010-2014, остаје циљ и у периоду 2015-2019. ВWD транспонована 9%.	Пренети Директиву о води за купање потпуно у национално законодавство Подржати примере добре праксе ⁴ Дефинисати реалне рокове и разлоге у имплементацији, ради припреме позиција за преговарање са ЕУ у вези поглавља 27 Развој индикатора за праћење реализације/успешност и	Министарство здравља МПЗЖС Републичка дирекција за воде	2017

_

 $^{^4}$ На пример плажу Ада Циганлија-Савско језеро која, у оквиру испуњавања међународних стандарда међународне екосертификације Плава застава, испуњава прописе ЕУ у вези са квалитетом воде за купање

Прилагодити стандарде за воду за купање захтевима	Средњорочни циљ 2015-2019.	Донети стандарде	Министарство здравља	2017
Директиве 76/160/EEC	BWD транспонована 9%.		МПЗЖС	

4. Остале потребне активности

Циљ у Националном програму заштите животне средине	Напомена /Статус циља	Предложена мера/активност и начин имплементације	Институција/е надлежна за примену	Временск а одредниц а до када мера треба да се реализује
Боље спровођење закон животне средине ⁵ Побољшање утемељено средине на доказима и з	ости политике животне	Припремити и усвојити "Мапу пута" за преговарање о Поглављу 27 са ЕУ	Координација Министарства надлежног за животну средину	2015
Осигурање улагања у п средине и климатских г пропратних трошкова у средином ⁷	промена и решавање	Адаптирати – иновирати Програм заштите животне средине, припремити и усвојити Националну политику заштите		2016
Побольшање укључења остале секторске полит	ике ⁸	животне средине (са акционим планом и индикаторима за праћење успешности		
Побољшање одрживости градова Повећање успешности у решавању међународних изазова повезаних са животном средином и спровођење међународних обавеза		примене), сагласно Седмом акционом програму животне средине ЕУ, који је у земљама чланицама ЕУ почео да важи јануара 2014. године		
		Припремити и усвојити Национални програм за одрживу потрошњу и производњу (са акционим планом и индикаторима за праћење успешности примене)		2017

-

⁵ укључујући боље разумевање проблематике од стране доносиоца одлука на свим нивоима, инспекцију и надзор, начин решавања по притужбама, приступ правосуђу по питањима животне средине, спровођење одредаба Архуске конвенције

⁶ укљућујући праћење, податке показатеље, процене, јачање базе знања – образовање, наука, подизање свести, EIONET, INSPIRE, Copernicus , информациони систем, усклађеност статистика, веродостојност, упоредивост и квалитет података

⁷ укључујући реафирмацију налаза NEAS

⁸ Са акцентом на ефикасну примену SEA і EIA

⁹ реафирмисати Студију о зеленом расту за Рио+20, Националну стратегију одрживог развоја, Националну стратегију одрживог коришћења природних ресурса и добара, NCSA за 3 Рио конвенције, Стратегију за ПОПс, Израда стратегије борбе против климатских промена, с обзиром да ће почети израда исте до краја ове године итд. Стратегију биолошке разноврсности Републике Србије(2011-2018) са Акционим планом, итд..., пратити и усаглашавати се са новим међународним обавезама на пример у области климатских промена, нових циљева одрживог развоја...

Мере у образовању и развијању јавне свести	Израда националне	Координација:	2015-2019
из области заштите животне средине	стратегије образовања за заштиту животне средине и одрживи развој; Укључење образовања за заштиту животне средине у школски	Министарство	
		просвете,	
		Уз активно	
		укључење	
		Министарстава надлежних за	
	систем, као и друге	животну	
	видове формалног	средину, и за	
	образовања; Промоција и подршка добре праксе ¹⁰ формирању мреже	науку, образовних	
		институција,	
		локалне	
	центара за	самоуправе, организација	
	унапређивање образовање за заштиту	цивилног	
	животне средине; Унапређивање	друштва	
		Национална	
	професионалног	комисија за сарадњу са	
	образовања о животној средини већем учешћу	УНЕСКО-м	
	јавности у доношењу	(Министарство спољних	
	одлука и побољшању	послова)	
	приступа подацима о животној средини ¹¹ ;	,	
	Систематско		
	унапређивање		
	неформалног		
	образовања из области заштите животне		
	средине;		
	Формирање базе		
	података, пописа институција и		
	организација		
	укључених у		
	образовање из области заштите животне		
	средине;		
	Веће укључивање		
	садржаја из области		
	заштите животне средине у наставни		
	програм васпитно-		
	образовног процеса,		
	обука наставника, даљи развој наставних		
	метода и дидактичких		
	средстава;		
	Наставак активности		
	унапређивања		

 $^{^{10}}$ На пример, спровођење међународног програма "Еко-школе" ^{11} Реафирмисати спровођење Аархуске конвенције

образовања становништва и подизање нивоа свести у складу са Декадом образовања за заштиту животне средине; Интензиван рад на подизању свести и развијању еколошке културе свих категорија становништва.	
---	--